

Vendim nr. 166 datë 13.07.2023

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Holta Zaçaj,	Kryetare
Fiona Papajorgji,	Anëtare
Sonila Bejtja,	Anëtare

në datën 13.07.2023 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 9 (L) 2023 të Regjistrit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: **LULZIM ALLA**

OBJEKTI: **Shfuqizimi i vendimit datë 12.01.2023 të prokurorit “Për mosfillimin e procedimit penal për kallëzimin nr. 16816, datë 16.12.2022”, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.**

BAZA LIGJORE: Nenet 18, pika 1, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; ligji nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatoren e çështjes Sonila Bejtja, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi ka paraqitur kallëzim penal në Prokurorinë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë ndaj disa punonjësve të Agjencisë Kombëtare të Kadastrës. Sipas kërkuesit, këta

punonjës kanë kryer veprime të kundërligjshme, me synim pakësimin e pasurisë së tij dhe përvetësimin e saj.

2. Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin e datës 12.01.2023, ka vendosur: “*Mosfillimin e procedimit penal për kallëzimin nr. 16816, datë 16.12.2022 [...]. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Gjykatën e Shkallës së Parë Tiranë, brenda dhjetë ditëve nga njoftimi i vendimit.*”. Në datën 05.06.2023 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e këtij vendimi.

II

Pretendimet e kërkuetit

3. **Kërkueti**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *parimi i barazisë para ligjit*, pasi në rastin konkret prokuroria ka tejkaluar me 12 ditë afatin ligjor për vendimmarrjen e saj. Në një rast të ngjashëm, Gjykata e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar ka vendosur mospranimin e ankimit ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë, pasi ishte paraqitur një ditë jashtë afatit. Ligjvënësi nuk ka parashikuar asnjë mënyrë ligjore për ta detyruar prokurorinë të zbatojë afate në rastet e marrjes së vendimit të mosfillimit të procedimit penal. Në këtë rast, mënyra e zbatimit të ligjit nuk është e njëjtë.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimitetin e kërkuetit

4. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i” dhe pika 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

5. Në drejtim të përmbushjes së këtyre kritereve, kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, pasi mbi bazën e kallëzimit penal të tij është marrë vendimi i datës 12.01.2023 nga Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë, ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë, dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

6. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, mbrojtja kushtetuese ka funksion përfundimtar dhe, si e tillë, mund të aplikohet vetëm në lidhje me vendime për të cilat kanë përfunduar procedurat gjyqësore. Kontrolli kushtetues ka natyrë subsidiare, që do të thotë se individit duhet t’i ketë shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Cenimi i të drejtave themelore, përfshirë atë për një proces të rregullt ligjor, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelineve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtijshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejtë. Kriteri për shterimin e mjeteve juridike efektive nënkupton se kërkuesi duhet të shfrytëzojë paraprakisht në rrugë normale mjetet juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete (shih vendimet nr. 25, datë 13.10.2022; nr. 14, datë 11.03.2021; nr. 3, datë 11.02.2021 të Gjykatës Kushtetuese).

7. Kolegji vëren se kërkuesi ka kundërshtuar vendimin e prokurorit për mosfillimin e procedimit penal, duke pretenduar se është cenuar parimi i barazisë para ligjit. Gjithashtu, Kolegji konstaton se vendimi i kundërshtuar në dispozitivin e tij, bazuar në nenin 291 të Kodit të Procedurës Penale, ka parashikuar edhe të drejtën e kërkuesit për ta kundërshtuar atë në gjykatë brenda dhjetë ditëve nga njoftimi. Kërkuesi vendimin e prokurorit për mosfillimin e procedimit penal e ka kundërshtuar drejtpërdrejtë në Gjykatë, duke mos paraqitur ndonjë shkak përse nuk ka shteruar më parë mjetet juridike në dispozicion për kundërshtimin e tij, sipas disponimit të dispozitivit.

8. Në këtë kuptim, Kolegji vlerëson se akti i kundërshtuar nuk mund të konsiderohet përfundimtar për qëllim të kontrollit kushtetues. Për këtë arsye, kërkuesi nuk legjitimohet t’i drejtohet Gjykatës për të kundërshtuar vendimin e prokurorit për mosfillimin e procedimit penal, pasi bazuar në nenin 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, ai ka ende mjete juridike efektive në dispozicion për shërimin e të drejtave të pretenduara si të cenuara. Në kushtet kur ky kriter paraprak nuk plotësohet, analiza e përmbushjes së kritereve të tjera të pranueshmërisë bëhet e panevojshme, për shkak të karakterit kumulativ të tyre.

9. Në përfundim, Kolegji çmon se kërkesa nuk plotëson kriteret ligjore për pranimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “d”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.